

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**Samuelis De Cocceji, Henr. Fil. Sacræ Regiæ Majestatis
Borussicæ Magni Cancellarii, A Consiliis Sanctioribus
Status Et Rei Bellicæ, Ordinis Nigræ Aquilæ Equitis Etc.
Jus Civile Controversum Ubi ...**

Opus Ad Illustrationem Compendii Lauterbachiani ...

Cocceji, Samuel von

Lipsiæ, 1766

LIB. XLVII. TIT. II. De Furtis.

urn:nbn:de:gbv:45:1-9050

jure nulla, uti si sine indiciis per torturam expressa sit, licet postea ratificetur. *Clar. d. §. f. qu. 64. Et d. qu. 55. num. 14.* Secus si reus sponte fateatur. Idem dicendum, si Judex sit incompetens; talis enim confessio est mere extrajudicialis, & indicium facit ad torturam in foro competente. *Clar. d. qu. 55. num. 13.*

Quatenus confessio minoris ei noceat, vidimus *supr. L. 4. tit. 4. qu. 15. Et ad tit. de Confessis.*

Pro confesso habetur is, qui transigit. Vid. *supr. tit. de Transact. qu. 12. Et infr. tit. de Injur. qu. 9.*

LIB. XLVII. TIT. II.

DE FURTIS.

QV. I. *An sola visio faciat furem manifestum?*

Laut. pag. 651. verb. sola visio. **N**EGATUR: Quia requiritur, ut furtum publice apparuerit, hoc ergo facto aliquo publico cognosci publice debet, v. g. accursu, clamore, & de tali visione agit §. 3. *Inst. h.* Si vero in ipso actu deprehenditur, semper est fur manifestus. *d. §. 3. Ad l. 1. §. 1. de Furt.*

OBST. §. 3. *Inst. h.* ibi: *quamdiu eam rem fur tenens visus vel deprehensus.*

RESP. Ibi cum furto visus & ejus deprehendendi causa accursus est. Hodie vix videtur interesse; quia pœna quadrupli plerisque locorum moribus cessat. *Laut. p. 655. Dn. Par. Hyp. Inst. tit. de obl. quae ex del. §. 9.* In Ordinatione Criminali variat pœna. Vid. *Ord. Crimi. Art. 156. seq.* Vid. omnino *Dn. Berg. in Resol. Leg. ad h. t. pag. 705.* ubi late agit de hodierna pœna furti manifesti.

QV. II. *An furta pugnent cum Jure Naturali?*

Laut. pag. 652. verb. causa efficiens. **A**FFIRMATUR: Quia Deus unicuique hominum facultatem dedit sibi acquirendi, possidendi ac tenendi. Si proinde alius rem, vi hujus facultatis acquisitam, mihi eriperet, hoc ipso interverteret voluntatem creatoris, ac jus, mihi ex dispositione divina acquisitum, auferret.

OBSTAT, quod dominia non sint ex Jure Naturæ, sed ex jure Gentium, adeoque naturaliter rerum furtum fieri nequit.

RESP.

RESP. (1) Falsum est, dominia non esse Juris Naturæ, per occupationem enim rei, si vel nullius sit, vel voluntate domini tradita, naturaliter ejus dominium acquirimus. *l. 1. §. 1. ff. de Acqu. vel am. poss. §. 40. I. de Rer. div.*

RESP. (2) Hoc Juris Naturæ est, ne jura quæ sita (licet ex Jure Civili vel Gentium, vid. *Grot. de J. B. & P. L. 2. c. 14. §. 8. Brunn. Conf. 1. n. 272.*) nobis auferantur: quod alibi plenius demonstrabimus.

Qv. III. *An etiam furtum fiat rei minimæ?*

AFFIRMATUR: Nam tota definitio furti adest. Unde etiam Gallinæ *Laut. pag. 652. verb. Res licet &c.* furtum fieri dicitur in §. 6. *Inst. de R. Dd. arg. L. 22. pr. in f. de Dann. inf. ibi: idem est, si minimum detur.*

OBST. *L. 9. pr. in fin. L. 10. in f. de Dol. mal.* ubi actio de dolo non datur ob rem minimam.

RESP. Actio de dolo est famosa, & extraordinaria, ac tantum in subsidium datur, hinc non nisi in causis majoris momenti obtinet, sed actiones ordinariæ non quantitatem respiciunt, sed qualitatem.

Qv. IV. *An etiam furtum fiat rei incorporalis?*

NEGAT *Laut. h. p. 652.* Sed rectius affirmamus, si jus corpori vel rei *Laut. pag. 652. verb. non etiam &c.* cohæret; (1) quia etiam furtum usus fit, si nimirum res auferatur, cujus utendi jus habeo: hæc autem facultas, quæ jam impeditur, nihil corporale est. (2) Res incorporales quodammodo possunt dici mobiles vel immobiles *Dn. Par. Hyp. Inst. tit. de Reb. corp. §. 3.* Si igitur jus incorporale cohæret rei mobili, hæc ablata, ejus quoque furtum factum videtur.

OBST. *L. 75. h. ibi: quia nullum corpus intervenisset.*

RESP. Agitur ibi de jure, quod nulli corpori cohæret; hic ergo neque res mobilis, neque immobilis est, quæ contractari posset.

Qv. V. *Si quis nudum consilium dedit, an ideo furti teneatur?*

RESP. Si per consilium nuda admonitio intelligitur, tunc is, *Laut. pag. 653. verb. nudum.* qui tale consilium dedit, furti non tenetur; sed præterea opem factum esse debet. §. 6. *Inst. Mand. Dn. Par. Hyp. Inst. tit. de Obl. quæ ex del. §. 10.* Si vero præter illam admonitionem, viam monstraret, locum designaret &c. tunc omnino ex hoc consilio tenetur; nam hoc casu causa est delicti, & opem quoque tulit, adeoque vere fur est. Idem quoque dicendum, si ex consilio atrox delictum sequatur,

tur, quod alias is, qui fecit, facturus non fuisset; *d. §. 6. l. 6. §. 5. L. 32. pr. Mand. vel cum persuasione junctum sit, L. 16. in f. pr. ff. de Pœn. uti exemplum refert Dn. Stryk. in Disp. de Imput. fact. alien. c. 5. n. 59. & Dn. Par. in Disp. de Soc. Crim. th. 20.*

Qv. VI. Quibusnam detur actio furti?

Laut. pag. 654. verb. Datur illi &c. **R**ESP. Omnibus, quorum interest, §. 13. *Inst. de Obl. quae ex del.* & qui tempore furti vel domini fuere, vel domini voluntate tenuerunt. *L. 80. pr. L. 85. h. t.*

Unde non datur (1) creditori, qui tantum in personam agit, & rem ablatam nunquam tenuit, uti emtori, stipulatori, ei, qui ex testamento agit. *d. L. 85. &c.* Nec (2) negotiorum gestor, tutor, curator; quia non tenent ex voluntate domini; neque officium ipsis debet esse lucrosum, uti non damnosum. Sane domino, qui nulli alii committit rei suae custodiam, sine facto suo non potest auferri in quadruplum.

Secus ergo (1) si creditoris jure proprio in re interest, ut si creditori pignus & bonae fidei possessori res auferatur; tunc enim illi securitas, huic conditio usufructuendi aufertur, ratione horum jurium igitur actio furti datur. *l. 12. §. f. de Furt.* (2) In illis, qui culpam in re praestant, si eorum culpa res amissa, ipsique solvendo sint. §. 15. *de Obl. quae ex del.* Nam cum periculum habeant ex commissione domini, ratione custodiae sibi commissae agere ex voluntate domini, videntur. Peccatur enim proprie in eum, cujus custodia justa fuit, quam tutam haec actio praestat, ea autem custodia domini est, aut cui dominus commisit. Dixi autem; *si res eorum culpa amissa est*; nam si sine culpa perierit, eorum non interest, sed solius domini, cui perierit, v. g. per colonum, coloni autem res integra est per actionem conducti. Idem quoque est, *si colonus non sit solvens*; nam nec tunc hujus interest, sed solius domini. *d. §. 15.* Quando enim non habent, quod perdant, non potest dici, ipsorum periculo esse. *d. L. 12. pr. h.* At (3) speciale est in commodato, ubi quidem custodiam dominus commisit, at nihilominus domini electio est, an furem, an commodatarium convenire velit, §. 16. *I. de Obl. quae ex del.* quia mera hic liberalitas est, quae domino non debet esse nociva. Si furem eligit, liberatur commodatarius, si hunc, regressus huic datur contra furem. *d. §. 16.* Non autem licet domino, uno electo, variare, nisi surreptum

ptum nesciat, & nec dum ei satisfactum sit, *d. §. 16. Dn. Par. Hyp. Inst. eod. tit. §. 8.* Speciale quoque (4) est in deposito: nam depositarius non agit ex furto, etsi culpam in re præstet: quia præstat culpam latam, quæ dolo comparatur. Si ergo lata sua culpa rem amittat, hic dolus ei non debet esse lucrativus. *L. 14. §. 2. 3. & 4. de Furt. §. 17. I. de Obl. quæ ex del. §. fin. Vi bon. rapt.* Nisi cum & ipse culpam levem præstat, uti si recipit &c. Vid. *Dn. Par. d. §. 8.*

Qv. VII. *An detur legatario?*

NEGATUR: Quia rem plane non tenuit, nedum voluntate domini. *Laut. pag. 654. verb.*

ni. L. 85. in f. h.
OBST. *L. 47. ibi: & legatario. L. 66. §. 1. ibi: mihi soli competit. ff. h. non legatario &c.*

RESP. Loquuntur de casu, ubi legatarius tempore contrectationis dominus, adeoque ubi legatum traditum fuit.

INSTO: Legatarius est ipso jure dominus.

RESP. Inspicitur hic non tam dominium, quam custodia, unde ablata est. Vid. *qu. præced.*

Qv. VIII. *Quomodo computetur duplum, vel quadruplum in actione furti?*

RESP. Pretium rei duplatur, vel quadruplatur, non id, quod interest, nisi sola utilitas ablata sit. *Laut. pag. 655. verb.*

L. 50. pr. L. 80. §. 1. h.
OBJ. *L. 22. §. f. h. ubi, lance contrectata, non tantum pretium rei venit, sed & jus, quod præterea abest. Quod quomodo &c.*

RESP. Ibi non tantum res contrectata, sed & lancis ratio facta est, eoque æquilibrium, in quo tota lancis ratio consistit, perit; hic igitur & pretium rei venit, & ejus, quod per rationem abest.

Qv. IX. *An furtum, cum sola ascensione conjunctum, fit capitale?*

AFFIRMATUR, propter summum periculum cædium, cum quo conjuncta est ea ascensio; cum enim noctu plerumque ejusmodi furti fiant, quid non in re trepida molietur fur audacissimus, ut præsentem quasi certamque criminis pœnam infamiamque, quin ipsam, quam præ oculis prope videt, mortem evadat. Sane vix potest res sine sanguine aut cædibus transigi. Unde hoc furtum vocatur ein gefährlicher Diebstahl, in *Ord. Crim. art. 159.* Atque hinc pœnæ severitas. Vid. *omnino Dn. Par. in Disp. de Proport. furt. &c.*

Cocc. J. C. P. II.

Kkk

Qv.

Qv. X. *An furtum intervenientibus armis sit capitale?*

Laut. pag. 656. verb. & arma. **E**gregie rem explicat *Dn. Par. in Disp. de Proport. furt. &c. §. 49* ubi ita ait: Ordinariam furti, cum armis commissi, pœnam ultimum supplicium esse, patet quoque ex *O. C. art. 162.* ubi de eo, qui tertium furatus est, & cujus pœnam ultimum supplicium esse, constat, dicitur, daß er einem Vergewaltiger gleich geachtet seyn, und NB. darum der Mann mit dem Strang gestrafft werden solle. Igitur tertium furtum, quod capitale est, & quod cum armis fit, non tantum comparatur, sed tertium quoque IDEO capitale esse dicitur, quia comparatur ei, quod cum armis fit, & quod proinde multo magis capitale erit. Idemque probatur ex *O. C. art. 160. in f.* ubi de eo fure dicitur: so hätte er damit, wie obgemeldt, das Leben verwirckt.

Nec movent verba *d. art. 62.* (daß der Mann mit dem Strang 1c. oder sonst nach Gelegenheit der Personen, und Ermäßigung des Richters, in andere Wege 1c. gestrafft werden solle 1c.) quibus arbitraria pœna innuitur. Nam eorum sensus est, quod in furto, cum armis commisso, pœna mortis sit ordinaria, sed ex causa inde recedi, mitiorque infligi possit &c.. Quod ubique in ordinariis quoque usu venire solet.

Rationem hujus severitatis dedi in quaestione præcedenti.

Qv. XI. *Si duo furta in alio territorio commissa sint, an Judex tertii furti suspendio furem punire possit?*

Laut. pag. 657. verb. licet in diversis &c. **A**lii negant, quia Judex, ratione furtorum, alibi commissorum, est incompetens: uti ergo ratione horum furtorum, nullam pœnam statuere, ita nec eorum ratione pœnam intendere posse, contendunt. *Alii* distinguunt, an statuta pro tribus furtis, an pro tertio furto pœnam laquei definiant, & priori casu eam cessare ajunt. *Nos* hunc quoque furem laqueo puniendum esse, cum *Dn. Par. in dict. Disp. §. 47.* statuimus, ubi has rationes affert: Non enim ideo Judex quicquam de prioribus furtis statuit, sed tantum de tertio, cui jam apparet, conjunctam esse delinquendi proterviam, & ideo graviori pœna opus esse. Et licet hoc appareat ex furtis alibi commissis, ea tamen qualitas non est priorum furtorum, sed præsentis, sc. tertii, quod jam apparet ex inveterata furandi consuetudine factum esse. Nec hac de causa magis de furtis alibi commissis statuere Judex intelligitur, quam, si quem

quem puberem ideo pronunciat, quia eum alibi ante 14. annos natum, cognovit. Aliud scilicet factum, de quo Judex statuit, aliud illa facta, ex quibus informatur de præsentis causæ qualitate, quæ informatio peti quoque potest ex iis, quæ alibi facta sunt. Sed id falsum est, quod Judex de furtis alibi commissis statuere non possit, cum reus ex crimine conveniri possit, ubi invenitur. *L. 1. C. Ubi de crim.* Atque hanc sententiam nostram probant, & communem dicunt *Cassan. d. text. simple larrecin n. 16. & 17. & ibi all.* Distinctio vero prædicta magis verba cavillari videtur, quam rem distinguere: & si vera est, magis firmat hanc sententiam, quia constitutio Carolina concepta est in tertium furtum, non in tria furta.

Qv. XII. *An triplex furtum semper laqueo puniatur?*

Equidem variæ hic sunt sententiæ. *Alii* requirunt, ut fur ob priora furta semel saltem sit punitus. *Laut. h. pag. 657.* *Alii*, non nisi si bis punitus sit, furca figendum esse, putant; quia tunc videtur inemendabilis. *Struw. Exerc. 48. th. 21.* *Alii* tum, quando plane nondum punitus est, hanc pœnam statuunt; non vero si jam punitus sit. *Laut. pag. 657. verb. & si propter præcedentia &c.*

Nos omnibus his casibus pœnam laquei admittimus, *O. C. art. 162.* ubi Imperator furandi frequentiam & consuetudinem coercere voluit. Sane posterior sententia rationi repugnat: plane enim (hæc sunt verba *Dn. Par. in Disp. de Proport. furt. §. 41.*) absurdum est, ex eodem delicto gravius puniri eum, qui geminam pœnam inde jam sustinuit, altero, qui nullam: & in modo pœnæ statuendo rationem haberi eorum delictorum, quibus satisfactum jam est; non vero eorum, quibus satisfactum non est. Denique cum omnis obligatio solutione, seu præstatione ejus, quod debetur, tollatur atque extinguatur, omnisque injuria reparatione plene facta desinat, delicta jam extincta computari ad aggravandam pœnam, nondum extincta non computari. Neque vero quicquam alienius est a proportionibus pœnarum, quam posita eadem ratione criminum, alterum triplicem pœnam, & præter duas priores supplicium quoque pati, alterum ne supplicium quidem solum.

Quid si furi priorum furtorum gratia a Principe facta sit?

RESP. Nihilominus tertii furti nomine ad furcam damnandus est;

Kkk k 2

est; quia ante jam dictum est, furta, non pœnas numerari, utpote cum consuetudo furandi sola pœnas eo usque exasperet, sive pœna illata, sive neglecta, sive remissa sit, sive fur pœnitentiam egerit. *Dn. Par. d. Disp. §. 42. ibique Cassan. Covarr. & Clar.*

OBJ. *L. 23. §. 4. C. de Nupt.* ubi gratia Principis omnem maculam præcedentem tollit.

RESP. (1) Gratia Principis in delictis pœnam saltem tollit, non furta; hic autem non pœnæ, sed furtorum numerus computatur. (2) Gratia illa in *d. L. 23.* non facit negotium legitimum, nec delictum tollit, sed solam pœnam. *Goth. ibid.* Nec (3) pœna laquei propter reliqua duo furta infligitur, sed propter tertium, ideo, quia revera tertium est. *Vid. d. Disp. §. 43. & 44.*

Qv. XIII. *An sufficiat ad pœnam laquei numerus trium furtorum, non habita ratione quantitatis &c.*

Laut. pag. 657. verb. sive furtum sit magnum &c. **N**EGATUR, sed requiritur, ut triplex furtum magnum sit: nam hæc distinctio expresse adhibetur in duplici furto, ubi pœna capitis cessat, *O. C. art. 161.* adeoque longe magis ita temperanda erit pœna capitis. Et cum in *d. art. 161. in f.* agatur de furto duplici magno, eadem species continuata videtur in sequente *art. 162.* Inprimis cum in pœnis mitior sententia tutior sit. *Vid. Dn. Par. Disp. de Proport. furt. §. 39. ibique Struv. & Cassan.*

Qv. XIV. *An fur, rupto laqueo, delapsus, denuo suspendi debeat?*

Peculiari Dissertatione *Dn. Parens* hanc quæstionem tractavit, eamque ita inscripsit: *De Proportione furti ac suspendii, rupto laqueo.* Negat autem, furem, fracta resse, delapsum, illico iterum suspendendum, sed causam denuo cognoscendam esse, idque ex sequentibus rationibus: (1) quia duo hic considerandi sunt casus, de fure scil. nondum suspensio, & de fure suspensio, sed delapso, de illo solo sententia loquitur, nihil vero de posteriori casu, adeoque de novo hæc causa cognosci debet, alias irrogaretur furi pœna, nulla præcedente, ratione posterioris casus, causæ cognitione, nedum sententia. Sane (2) hoc rerum statu ex illa sententia, quæ lata est, neutrius casus executio fieri potest: non *prioris*, scil. furis non suspensi, quia jam executioni data est, non *posterioris*, i. e. furis suspensi, & delapsi, quia de eo nihil ibi decisum est. Idque (3) æquitati maxime conveniens est;

est; quia delapsus totam fere pœnam sustinuit, utpote quæ unice in mortis violentæ metu, in præsentia mortis, ejusque certitudine, in sensu infamiæ, in conspectu publico subeundæ, in privatione sepultura, in ademptione præmatura voluptatis hujus vitæ &c. consistit; (mors enim ipsa non est pœna, sed ea est omnium hominum conditio), iniquissimum ergo esset, si fur, qui totam fere pœnam sustinuit, de novo eundem metum ingredi & denuo suspendi deberet. Ita enim (4) revera esset geminum suspendium, & fur pro eodem delicto bis pœnam pateretur, quod ipsi non tantum contrariatur sententiæ, sed & (5) talioni ac proportioni, quæ inter pœnam & delictum adeo commendari solet: ita enim delapsus deterioris fieret conditionis, quam ille, qui primo suspendio suffocatur, & vitam finit, cum tamen satius sit, hujusmodi pœnæ extremum non attingere, quam egredi, inprimis cum de vita & sanguine hominis, agatur. Consultius itaque (6) est denuo causam cognoscere, quid & quantum pœnæ perpeffum sit, & tum id, quod pœnæ deest, alio modo supplere, pœnam extraordinariam infligendo. Et cum (7) Jure Civili pœna propter carcerem, vel minimam aliam circumstantiam mitigari soleat, *L. 25. de Pœn. Carpz. Prax. Crim. P. 2. qu. 80.* multo magis id fieri debet propter sensum extremum omnis pœnæ. Cui accedit (8) regula generalis, quod in delictis mitior sententia præferenda sit. *L. 5. pr. L. p. ff. de Pœn.*

EXC. (1) Si delictum non nisi morte expiari possit, uti in homicidio voluntario; vel (2) si fur adeo famosus, desperatæque audaciæ sit, ut omnis spes emendationis cesset; (3) si dolo id factum, de quo mox; (4) statutis aliud receptum apparet, ut in plerisque Germaniæ locis.

OBJ. (1) Quod formulæ sententiæ: *Das er mit dem Strang vom Leben zum Tod gebracht werden solle*, satisfactum nondum sit.

RESP. (1) Sententia illa concepta fuit in furem suspendendum, at intervenit jam alius casus, ubi fur suspensus, sed iterum delapsus est, de hoc casu sententia non loquitur, indeque quæstio, noviter emergens, alia sententia decidi debet.

RESP. (2) Imo satisfactum est, si rite æstimetur id, quod fur jam passus est: ante enim dictum jam est, quod pœna non præcise in morte, sed in metu illo mortis ac infamiæ consistat.

Kk kk 3

OBJ.

OBJ. (2) Quod de pœna gladii quoque eadem ratione dicendum esset, si ictus carnificis fefellerit, denuo reum feriri non posse.

RESP. (1) Ictus ille repetitur in continenti, & sic non est nova pœna, sed eadem continuo actu perficitur. (2) In pœna suspendii res integra est, quia refici delapsus potest, sed in pœna gladii adeo truncatus est homo, ut præset perfici pœnam, quam alii pœnæ eum servare.

OBJ. (3) Ita locum fieri posse fraudibus, gratiæ, fordibus, aliisque evadendi artibus.

RESP. Id probandum, & si probetur, aliud juris erit.

QV. XV. *An fur ad rogationem puellæ, ei nubere volentis, liberetur a pœna suspendii?*

Quidam id affirmant, & in Hispania receptum esse, constat. Equidem Princeps potest gratiam facere delictis, inprimis in nuptiarum favorem, sed hoc res meri arbitrii est.

LIB. XLVII. TIT. V.

FURTI ADVERSUS NAUTAS, CAUPONES, STABULARIOS, &c.

QV. *An hæc actio sit mera pœna?*

Laut. pag. 659. verb. quod mera &c. AFFIRMATUR: Quia est ex culpa: nam eis imputatur, quod opera malorum hominum utantur; unde nec contra hæredes datur, nec est perpetua. §. 3. *I. de Obl. quæ quasi ex del. l. 3. §. 4. Naut. Caup.*

OBJ. *d. l. 3. §. 3. & 14.* ubi si dominus convenitur ex furto, a servo facto, dicitur, teneri ex rei persecutione.

RESP. Loquitur de actione civili ex titulo *Naut. Caup. stab.* quæ quasi ex contractu est, indeque ad hæredes transit, sed actio illa furti est Prætoriana, *l. un. §. 3. h. & mere pœnalis d. §. 3. Inst.*

OBJ. Quod actio *Naut. Caup. stab.* & hæc actio *furti adversus naut. &c.* se invicem consumant, quod falsum esset, si hæc actio pœna esset, quia res & pœna invicem se non consumunt.

RESP. De jure concurrere deberent, & in ea sententia quoque fuit Pomponius *in d. l. un.* sed ex æquitate aliud receptum *in d. l. 3. §. 15.* quia iniquum esset, meram culpam tam graviter & in triplum puniri.

Hodie pœna saltem privata, scil. duplum, tollitur, at simplum hodieque obtinet.

LIB.

